

Prošnje za kredite v kmetijstvu

Na 18. natečaju je Investicijska banka sprejela naslednje prošnje po rajonih:

Rajon	prosilci za posojila	prošnje	znesek v mil. dinarjev
LR Srbija	245	589	10.654
LR Hrvatska	74	98	6.546
LR Slovenija	24	42	2.074
LR Bosna in Herc.	42	50	2.672
LR Makedonija	28	41	2.374
LR Črna gora	7	14	740
FLRJ	420	834	25.069

Ce ta natečaj primerjamo z 9. natečajem, ki je bil razpisan za investicije v letu 1956, vidimo, da je na 18. natečaju znatno manj investitorjev, prosilcev za posojila — le 65 odstotkov. Zahtev je okrog 90 odstotkov, skupna vsota zaprosenih posojil pa znaša 91 odstotkov v razmerju z 9. natečajem. Važno pa je pripomniti, da so nastali resni premiki po rajonih glede zneska zaprosenega posojila v predhodnem letu.

Od nad 10.000 kmetijskih organizacij in ljudskih odborov, se je na natečaju pojavilo le 420 prosilcev za posojila (ali 4 odstotke). To kaže, da priprave za investicije niso bile izvršene in da nam resno primanjkuje ustrezajoča služba in to prav pri proizvodjalnih organizacijah. Ta služba primanjkuje tudi ljudskim odborom.

Glede na nizko tehnično bazo kmetijstva, na podružbljevanje in spreminjanje načina proizvodnje bi bilo boljše, da bi se na natečaju pojavilo mnogo več investitorjev, z mnogo večjimi prošnjami za posojila. To bi ustrezalo potrebam v kmetijstvu ne glede na to, da naše možnosti sedaj niso take, da bi mogli toliko izločiti za naložbe v kmetijstvo. Tak položaj pri prošnjah za kredit najbolj jasno govori, kako nam primanjkuje konkretnih programov razvoja posameznih kmetijskih organizacij kakor tudi programov za pospeševanje kmetijstva v okviru komun in okrajev. O tem najbolj zgovorno govori tudi struktura prošenj za posamezne namene. Od 25.069 milijonov prosijo za melioracijska dela 18.380 milijonov, za objekte za predelavo 5245, za vse druge namene pa samo 3424 milijonov. V te zneske ni všteta mehanizacija, ker je mogoče sredstva v ta namen dobiti brez natečaja.

Je mnogo znakov, ki govorijo, da se kmetijske organizacije usmerjajo predvsem k prošnjam po posojilih za melioracije, mehanizacijo in dodelavo ter predelavo kmetijskih proizvodov. Vse drugo si prizadevajo rešiti iz svojih skladov in iz investicijskih skladov ljudskih republik. To kot usmeritev ni nepravilno, temveč je nasprotno v skladu z našim sistemom razvijanja gospodarskih organizacij in komun. Toda v samem tem pojavu sta dve težnji, za kateri se nam zdi, da nista pravilni: prvič, da ne izdelujejo investicijskih elaboratov in da ne upošle-

vajo dovolj rentabilnosti in upravičenosti nalog, in drugič, da se kmetijske organizacije posebno združne, ne želijo zadolževati, temveč si prizadevajo reševati graditvene probleme samo iz lastne akumulacije. Za nas pa je boljše koncentrirati ta sredstva in jih vlagati v kompleksno graditev posameznih organizacij sukcesivno kakor pa jih nalagati po malem pri vseh brez večjih učinkov na proizvodnjo. To ne pomeni, da lastne drobne naložbe niso pomembne.

Investicijska banka je odprla natečaj in sprejema stalno nove prošnje. To daje kmetijskim organizacijam možnost, da brez naglice pripravljajo solidno ekonomsko tehnično dokumentacijo za nove naložbe.

A. K.

REZULTATI ZANIMIVE ANKETE

Delež zadrug in kmetijskih posestev v zakupu zemlje

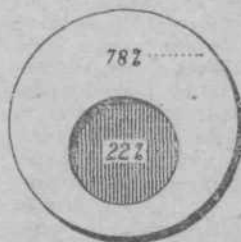
Podatki ankete, ki smo jih objavili v prejšnji številki, kažejo, da 22 odstotkov zemlje v anketiranem področju ne obdelujejo lastniki z lastnimi sredstvi. To znaša v devetih anketiranih okrajih 280 tisoč 935 oralov. Od tega odpade na ožje žitorodno področje 231.031 oralov. To zemljo obdelujejo ali z oddajo v zakup ali z medsebojno pomočjo.

Po podatkih ankete oddajajo 44 odstotkov zemlje, ki jo lastniki ne obdelujejo z lastnimi sredstvi, v zakup, 56 odstotkov pa jo obdelajo s tujimi vpregami. Lastniki v najem vzeti vpreg dobijo plačilo v denarju ali v človeški delovni sili: v 61 odstotkih primerov dobijo plačilo v denarju, a v 39 odstotkih primerov pa s človeškim delom. V zakupnih razmerjih pa prevladuje naturalna zakupnina. Tako plačajo za 77 odstotkov skupnih v zakup vzeti površin zakupnino v naravi.

Delež socialističnega sektorja

V te odnose v obdelavi zemlje stopajo v zadnjem času čedalje bolj tudi socialistične gospodarske organizacije — zadrug in kmetijska posestva. Res je nji-

Zemlja, ki jo lastniki obdelujejo s svojimi vpregami

Zemlja, ki jo lastniki ne obdelujejo s svojimi sredstvi

hov delež v obdelavi zemlje individualnih kmetov še vedno majhen in znaša le okrog 12 odstotkov površin, ki jih dajejo

v zakup ali obdelujejo s tujimi vpregami (podatki za anketirano področje). S krepitvijo svoje mehanizacije in z nudenjem ugodnejših pogojev kmetom pa bi socialistična gospodarstva mogla precej povečati svoj delež v obdelavi zemlje, ker to zahtevajo družbene potrebe, so pa zato tudi realne možnosti.

Cene uslug in višina zakupnin

Po delnih podatkih, ki jih je zbrala anketa, so bili cene uslug v obdelavi zemlje in zneski zakupnin različni.

Predvsem so cene uslug različne v posameznih krajih. Zasebniki so zahtevali za oranje enega orala 1500 do 2500 dinarjev, zadrug in kmetijska posestva pa 1500 do 2200 dinarjev. V večini primerov je oranje cenejše pri socialističnih gospodarstvih, so pa tudi nasprotni primeri. Ne smemo pozabiti, da zadrug in kmetijska posestva orjejo s traktorji in da je kakovost njihovega dela znatno boljše kakor pri zasebnikih, ki delajo z živalskimi vpregami in tudi sicer s slabšimi pripravami.

Poudarili smo že, da prevladuje zakupnina v naravi — izročanje lastniku določenega dela pridelkov. Zakupnina v denarju se je gibala od 5000 do 10.000 za oral orne zemlje na leto. To je precej majhna vsota.

Višina dneve se v žitorodnem področju giblje okrog 400 din, v drugih anketiranih krajih pa je nižja (znaša okrog 250 do 300 dinarjev, brez hrane). So tudi primeri, ko plačujejo dnino v naturalni obliki (na primer 10 kilogramov žita za en delovni dan).

Objavili smo samo nekaj podatkov o stanju in ekonomskih odnosih kmetijskih gospodarstev. Dajanje zemlje v zakup individualnim kmetom in obdelava s tujimi vpregami negativno vplivata na kmetijsko proizvodnjo. Kmetje, ki obdelujejo tujo zemljo, niso zainteresirani na kakovostni obdelavi te zemlje, niti nimajo možnosti, da bi jo obdelali pravočasno. Obdelave tuje zemlje se lahko lotijo šele, ko končajo dela na svoji zemlji. Kmetovalci, ki jemljejo v zakup zemljo, po drugi strani niso zainteresirani za vzdrževanje in izboljšanje rodovitnosti zemlje, ne izvajajo agrotehničnih ukrepov in se zadovoljujejo z nizkimi donosi.

Objavljeni podatki, iz katerih je razvidna slaba preskrbljenost individualnih kmetov s proizvodnimi sredstvi, kažejo, kakšne so možnosti socialističnih gospodarstev za uporabo mehanizacije na individualnem posestvu kakor tudi za jemanje zemlje v zakup. Z dobro obdelavo in nego posevkov imajo zadrug in kmetijska posestva možnost, da na zemlji, ki jo vzamejo v zakup, organizirajo napredno in razvito proizvodnjo z velikimi pridelki. Prav tako lahko z uslužnostimi dejavnostmi in z raznimi oblikami kooperacije z individualnimi proizvajalci v obdelavi zemlje specializirana gospodarstva prispevajo k izboljšanju obdelave zemlje, k povečanju pridelka in sploh k dvigu kmetijstva na višjo in sodobnejšo ravnan tudi na individualnih posestvih. Te bi bile njihove važne naloge, od katerih izpolnitve bo odvisno, v kakšni meri bodo vplivala na napredek kmetijske proizvodnje, na tesnejše povezovanje z individualnim kmetovalcem in na spremembo družbenih odnosov na vasi.